

Γιατί πόλεμος;

Maurizio Lazzarato¹

Στο πρώτο από μια καινούρια σειρά άρθρων, ο Maurizio Lazzarato τοποθετεί τον συνεχιζόμενο “παγκόσμιο εμφύλιο πόλεμο” σε σχέση με τις οικονομικές κρίσεις στις ΗΠΑ, την καρδιά της σύγχρονης καπιταλιστικής εξουσίας. Ισχυρίζεται ότι οι κρίσεις και οι πόλεμοι, που καταστρέφουν τον κόσμο, είναι το απότοκο στρατηγικών ισχύος που ξεκινούν από εδώ, στο “σπίτι”, και στις οποίες απαντώντας, οι κυρίαρχες ελίτ έχουν προτείνει πρόσφατα μια επιστροφή στην πολεμική οικονομία, που απαιτεί τίποτα λιγότερο από μια “καθολική κινητοποίηση” της κοινωνίας.

Η οικονομική και πολιτική αποτυχία των ΗΠΑ

Μια διττή, αντιφατική και αλληλοσυμπληρωματική πολιτική και κοινωνική διαδικασία είναι σε εξέλιξη: το κράτος (οι ΗΠΑ) και η πολιτική του διεκδικούν με τη δύναμη την κρατική τους κυριαρχία μέσω του πολέμου (συμπεριλαμβανομένου και του εμφυλίου πολέμου) και της γενοκτονίας. Ενώ, την ίδια στιγμή, επιδεικνύουν την πλήρη υποταγή τους στο καινούριο πρόσωπο που η οικονομική εξουσία έχει πάρει μετά την δραματική χρηματο-οικονομική κρίση του 2008, προωθώντας μια χωρίς προηγούμενο χρηματιστικοποίηση, που είναι από κάθε άποψη τόσο πλασματική και επικίνδυνη όσο αυτή που παράχθηκε από την κρίση των ενυπόθηκων δανείων υψηλού ρίσκου. Η αιτία της καταστροφής που μας οδήγησε σε πόλεμο έχει γίνει το καινούριο ελιξήριο για την έξοδο από την κρίση – μια κατάσταση που δεν μπορεί παρά να είναι ένας προάγγελος περισσότερων καταστροφών και περισσότερων πολέμων. Μια ανάλυση του τι συμβαίνει στις Ηνωμένες Πολιτείες, την καρδιά της καπιταλιστικής ισχύος, είναι κρίσιμη γιατί είναι από την άνθιση, την οικονομία και την στρατηγική ισχύος των ΗΠΑ που έχουν ξεκινήσει όλες οι κρίσεις και όλοι οι πόλεμοι που ρήμαξαν και εξακολουθούν, μέχρι σήμερα, να ρημάζουν τον κόσμο.

Η καρδιά του προβλήματος έγκειται στην αποτυχία του οικονομικού και πολιτικού μοντέλου των ΗΠΑ που οδηγεί αναγκαστικά στον πόλεμο, την γενοκτονία, και τον εμφύλιο πόλεμο (που αυτή τη στιγμή απλά υφέρπει αλλά που έχει ήδη υλοποιηθεί μια πρώτη φορά στο Καπιτώλιο στο τέλος της προεδρίας του Ντόναλντ Τραμπ). Η οικονομία των ΗΠΑ θα είχε κηρύξει πτώχευση εδώ και πολύ καιρό, αν ίσχυαν για αυτήν οι κανόνες που ισχύουν σε άλλες χώρες. Στο τέλος του Απριλίου του 2024, το συνολικό δημόσιο χρέος, γνωστό ως *Total Treasury Securities Outstanding*, ήταν \$34,617 τρις δολάρια. Δώδεκα μήνες πριν το ποσό αυτό ήταν \$31,458 τρις δολάρια. Με άλλα λόγια, το δημόσιο χρέος αυξήθηκε σε έναν χρόνο κατά \$3,160 τρις δολάρια, σχεδόν ίσο με το δημόσιο χρέος της Γερμανίας, της τέταρτης μεγαλύτερης οικονομίας στον κόσμο. Η εκθετική του αύξηση είναι τώρα τελείως ανεξέλεγκτη, με μια αύξηση ενός τρις δολαρίων κάθε εκατό μέρες. Σήμερα, βρισκόμαστε ήδη σε μια αύξηση ενός τρις δολαρίων κάθε εξήντα μέρες.

Αν υπάρχει ένα έθνος που ζει εις βάρος ολόκληρου του κόσμου, αυτές είναι οι ΗΠΑ. Ο υπόλοιπος κόσμος πληρώνει τα χρέη των ΗΠΑ (τις παράλογες δαπάνες του “Αμερικάνικου τρόπου ζωής” - από τον οποίο, προφανώς, μόνο μια μερίδα των Αμερικανών επωφελείται – μαζί με τον τεράστιο στατιωτικό μηχανισμό τους) κυρίως με δύο τρόπους. Μέσω του δολλαρίου, του περισσότερο ανταλλασσόμενου εμπορεύματος στον κόσμο, οι ΗΠΑ ασκούν κυριαρχικά δικαιώματα πάνω σε ολόκληρο τον πλανήτη, γιατί το εθνικό τους νόμισμα λειτουργεί ως το νόμισμα του διεθνούς εμπορίου, επιτρέποντάς τους να έχουν χρέη που καμιά άλλη χώρα του κόσμου δεν θα μπορούσε να έχει. Μετά την κρίση του 2008, οι ΗΠΑ βρήκαν έναν άλλο τρόπο να περνούν σε άλλους το

¹ Στμ. Μεταφρασμένο από εδώ: <https://illwill.com/why-war>.

κόστος του χρέους, μέσω μιας αναδιοργάνωσης του χρηματοπιστωτικού τομέα. Κεφάλαια (κυρίως από συμμάχους και, ανάμεσά τους, κυρίως από την Ευρώπη) μεταφέρονται στις ΗΠΑ για να πληρωθούν τα αυξανόμενα επιτόκια του χρέους, χάρις στα επενδυτικά funds. Μετά την χρηματοπιστωτική κρίση χάρις σε μια δεκαπενταετία ποσοτικής χαλάρωσης (ρευστότητας χρήματος με μηδενικό κόστος), υλοποιούμενης από κεντρικές τράπεζες, εμπεδώθηκε μια συγκέντρωση κεφαλαίου που είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία ενός μονοπωλίου σε κλίμακα που δεν είχε ποτέ γνωρίσει πριν ο καπιταλισμός. Με την πολιτική βοήθεια των κυβερνήσεων Ομπάμα και Μπάιντεν, μια πολύ μικρή ομάδα επενδυτικών fund των ΗΠΑ έχει περιουσιακά στοιχεία (δηλαδή, την συλλογή και διαχείριση καταθέσεων) μεταξύ των \$44 και \$46 τρις δολαρίων. Για να πάρει κανείς μια ιδέα για το τι σημαίνει αυτή η μονοπωλιακή συγκεντροποίηση, μπορεί να την συγκρίνει με το ΑΕΠ της Ιταλίας – περίπου \$2 τρις – ή αυτό ολόκληρης της Ευρωπαϊκής Ένωσης - \$18 τρις. Οι “*Τρεις Μεγάλοι*”, όπως αποκαλούνται τα τρία μεγαλύτερα επενδυτικά ταμεία (*Vanguard, Black Rock, State Street*), συνιστούν, στην πραγματικότητα, μια μοναδική οντότητα, γιατί τα ταμεία αυτά είναι ιδιοκτήτες το ένα του άλλου και είναι δύσκολο να αποδοθεί η ιδιοκτησία του καθενός.

Οι περιουσίες αυτού του “υπερ-μονοπωλίου” έχουν χτιστεί πάνω στην καταστροφή του κράτους πρόνοιας. Για τις συντάξεις, την υγεία, την εκπαίδευση και κάθε άλλο είδος κοινωνικής υπηρεσίας, οι Αμερικάνοι αναγκάζονται να κάνουν κάθε είδος ασφάλειας. Τώρα είναι η σειρά των Ευρωπαίων, μαζί με τον υπόλοιπο Δυτικό κόσμο (αλλά, επίσης, και τη Λατινική Αμερική του Μιλέι²), να πέσουν στα χέρια των επενδυτικών ταμείων, με έναν ρυθμό που υπαγορεύεται από το ξεχαρβάλωμα των κοινωνικών υπηρεσιών (ο έμμεσος μισθός που εγγυώνταν το Κράτος Πρόνοιας μετασχηματίζεται σε βάρη, κόστη και δαπάνες που θα πρέπει να αναλάβουν όλοι για να διασφαλίσουν την αναπαραγωγή τους). Οι ΗΠΑ έχουν διπλό συμφέρον να συνεχίζουν και να εντείνουν την παγκόσμια καταδάφιση του κοινωνικού κράτους: οικονομικό συμφέρον, επειδή αυτή η διάλυση συνεπάγεται επενδύσεις στα ταμεία χρεογράφων (που με την σειρά τους εξυπηρετούν στο να αγοράζουν γραμμάτια του Δημοσίου, κρατικά ομόλογα, και μετοχές των αμερικανικών εταιρειών) και ένα πολιτικό συμφέρον, γιατί η ιδιωτικοποίηση των υπηρεσιών σημαίνει εξατομίκευση και την χρηματιστικοποίηση του ατόμου, το οποίο μετασχηματίζεται από εργάτης/εργάτρια ή πολίτης σε έναν μικρό οικονομικό παράγοντα (και όχι σε έναν επιχειρηματία του εαυτού του, όπως αναφέρει η κυριαρχία ιδεολογία). Οι φορολογικές πολιτικές συγκλίνουν επίσης στο σχέδιο της ακύρωσης του κράτους πρόνοιας. Οι πλούσιοι και οι εταιρείες δεν εξαναγκάζονται καθόλου να πληρώνουν φόρους και η κλιμάκωση των φόρων μηδενίζεται· με αυτόν τον τρόπο, δεν υπάρχουν πλέον πόροι για κοινωνικές δαπάνες και, ως αποτέλεσμα, υπάρχει ένα κίνητρο για την αγορά ιδιωτικών υπηρεσιών που καταλήγουν στα επενδυτικά ταμεία. Το σχέδιο να καταστραφεί οτιδήποτε έχει κερδηθεί μέσα από διακόσια χρόνια αγώνων επιτέλους πραγματοποιείται.

Οι αμερικανικές καταθέσεις δεν είναι πλέον αρκετές για να τροφοδοτούν το κύκλωμα των προσόδων³, οπότε τα επενδυτικά funds επιτίθενται τώρα στις καταθέσεις των Ευρωπαίων. Για παράδειγμα, τα \$35 τρις που ο Enrico Letta⁴ θα ήθελε να τοποθετήσει σε ένα μεγάλο ευρωπαϊκό επενδυτικό ταμείο θα λειτουργούσε με τις ίδιες αρχές: να παράγει και να διανέμει προσόδους, διαμορφώνοντας τις ίδιες τεράστιες ταξικές διαφορές που βρίσκουμε στις ΗΠΑ. Η αιτία για την

2 Στμ. Χαβιέ Γκεράρδο Μιλέι: Αργεντινός πολιτικός και οικονομολόγος που αναδείχθηκε στην προεδρία της χώρας τον Δεκέμβριο του 2023.

3 Στμ. Στο πρωτότυπο “*the annuity circuitry*”. Στη γλώσσα των επενδύσεων, η πρόσσδος είναι μια σειρά πληρωμών που γίνονται σε ίσα χρονικά διαστήματα. Για παράδειγμα, οι τακτικές καταθέσεις σε έναν λογαριασμό ταμειουτηρίου, οι μηνιαίες πληρωμές ενός στεγαστικού δανείου, οι μηνιαίες ασφαλιστικές εισφορές και οι συνταξιοδοτικές πληρωμές. Μπορούν να ταξινομηθούν με βάση την συχνότητα πληρωμής τους.

4 Στμ. Enrico Letta: Ιταλός πολιτικός που διετέλεσε Πρωθυπουργός της Ιταλίας από τον Απρίλιο του 2013 μέχρι τον Φεβρουάριο του 2014, ηγούμενος ενός συνασπισμού κεντροαριστερών και κεντροδεξιών κομμάτων. Διετέλεσε επίσης πρόεδρος του Δημοκρατικού Κόμματος από το 2021 έως το 2023.

ραγδαία και απίστευτη φτωχοποίηση της Ευρώπης πρέπει να αναζητηθεί στην οικονομική στρατηγική που εφαρμόζεται από την σύμμαχο, τις ΗΠΑ. Το αρνητικό χάσμα με τις Ηνωμένες Πολιτείες έχει αυξηθεί από το 15% το 2002 στο 30% σήμερα. Όσο περισσότερο η Ευρώπη υφίσταται την κλοπή αυτή, τόσο η πολιτική της τάξη (και η τάξη των ΜΜΕ) γίνεται περισσότερο Ατλαντικόφιλη και πολεμοκάπηλη, νωχελικά επιρρεπής σε αυτούς που την περιθωροποιούν δραματικά, την σπρώχνουν σε έναν πόλεμο με τη Ρωσία (πόλεμο τον οποίο, παρεμπιτόντως, δεν μπορεί καν να συντηρήσει). Τα ευρωπαϊκά κράτη έχουν υποδουλωθεί στην Κίνα και την Άπω Ανατολή αγοράζοντας τα κρατικά ομόλογα των ΗΠΑ και, συνεχίζοντας την κατεδάφιση του κράτους πρόνοιας, αναγκάζουν τον κόσμο να αγοράσει ασφαλιστικά πακέτα που καταλήγουν στους λογαριασμούς των επενδυτικών ταμείων. Με αυτόν τον τρόπο, το ευρώ μεταμορφώνεται σε δολάριο, διασώζοντας έτσι τη δολαριοποίηση από την απειλή της άρνησης του Νότου να υποταχθεί στην κυριαρχία του αμερικανικού νομίσματος.

Αυτή η μεταφορά πλούτου επηρεάζει επίσης τη Λατινική Αμερική, όπου ο Μιλέι είναι η εμπροσθοφυλακή της καινούριας χρηματιστικοποίησης που έχει στόχο την ιδιωτικοποίηση των πάντων. Ο νεοφασισμός του Μιλέι είναι ένα εργαστήριο για την υιοθέτηση των αμερικανικών τεχνικών κλοπής στην Ευρώπη, την Ιαπωνία και την Αυστραλία, ακόμα και σε ασθενέστερες οικονομίες. Δεν είναι κλασσικός φασισμός, είναι ο καινούριος “φιλελεύθερος” φασισμός των προσόδων και των επενδυτικών fund που ενσαρκώνει ο Μιλέι, ένα φτωχό ιδεολογικό αντίγραφο του φασισμού της Silicon Valley που γεννήθηκε από τις “καινοτόμες” επιχειρήσεις.

Η οικονομική πολιτική του Μπάιντεν, που θέλει να επαναπατρίσει βιομηχανίες που έχουν αποκεντρωθεί, φτωχοποιεί ακόμα περισσότερο τον υπόλοιπο κόσμο και ιδιαίτερα την Ευρώπη, που βλέπει εταιρείες εγκατεστημένες στο έδαφός της να προσπαθούν να διασχίσουν τον Ατλαντικό. Οι τεράστιες φοροελαφρύνσεις που απαιτεί αυτό, χρηματοδοτούνται με χρέος, όπως και τα δισεκατομμύρια των βομβών που οι ΗΠΑ στέλνουν ασταμάτητα στην Ουκρανία και το Ισραήλ, κάτι που σημαίνει ότι, με ειρυνικό τρόπο, η Ευρώπη για μια ακόμα φορά χρηματοδοτεί την ίδια την πολιτική που είναι σχεδιασμένη να μειώσει την παραγωγική της ικανότητα, όπως ακριβώς διπλοπληρώνει τον πόλεμο και τη γενοκτονία: μια φορά αγοράζοντας τα κρατικά ομόλογα των ΗΠΑ και τις ασφαλιστικές πολιτικές που επιτρέπουν στις ΗΠΑ να αυξάνουν το χρέος τους, και άλλη μια φορά εξαναγκαζόμενη να χτίσει μια πολεμική οικονομία (που έχει γίνει αποδεκτή και επιταχύνεται από πολιτικές τάξεις αποφασισμένες να αυτοκτονήσουν).

Όπως είπε ο Κίσιγκερ: “το να είσαι εχθρός των ΗΠΑ μπορεί να είναι επικίνδυνο, αλλά το να είσαι φίλος τους είναι μοιραίο”. Η τεράστια ρευστότητα χρήματος έχει δώσει τη δυνατότητα στα επενδυτικά ταμεία να αγοράσουν, κατά μέσο όρο, το 22% ολόκληρης της λίστας των Standard & Poors, που περιέχει τις κορυφαίες 500 εταιρείες που βρίσκονται στο χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης. Τα ταμεία είναι παρόντα ήδη στις πιο σημαντικές ευρωπαϊκές εταιρείες και τράπεζες (ιδιαίτερα στην Ιταλία, στην οποία αυτές πωλούνται με έναν επιταχυνόμενο ρυθμό) και οι κερδοσκοπικές τους κινήσεις πρακτικά αποφασίζουν την τύχη της οικονομίας κατευθύνοντας τις επιλογές των “επιχειρηματιών”.

Υπήρχαν κάποτε αυτοί που εγκωμιάζαν την αυτονομία του ενσυνείδητου προλεταριάτου, την ανεξαρτησία της καινούριας ταξικής σύνθεσης. Τίποτα δεν θα μπορούσε να είναι πιο ψευδές. Αυτοί που αποφασίζουν πού, πότε, πώς και με ποιο είδος εργατικής δύναμης θα παράγουν (έμμισθη, επισφαλή, δουλοπρεπή, υπόδουλη, γυναικεία κλπ.) είναι, για μια ακόμα φορά, αυτοί που κατέχουν το απαραίτητο κεφάλαιο, αυτοί που κατέχουν την ρευστότητα και την ισχύ να το κάνουν (σήμερα είναι σίγουρα οι “Τρεις Μεγάλοι”). Δεν θα είναι σίγουρα ένα προλεταριάτο που είναι το πιο αδύναμο των τελευταίων δύο αιώνων. Μακράν της αυτονομίας και της ανεξαρτησίας, η ταξική πραγματικότητα είναι η υποταγή, η υποδούλωση και η καθυπόταξη όσο ποτέ άλλοτε στην ιστορία του κα-

πιταλισμού. Το να είσαι “ζωντανή εργασία” είναι μια ντροπή, γιατί είναι πάντα εργασία κατ’ εντολή, όπως αυτή του πατέρα και του παππού μου. Η εργασία δεν παράγει “τον” κόσμο, αλλά τον “κόσμο του κεφαλαίου”⁵, ο οποίος, μέχρι αποδείξεως του εναντίου, είναι ένα πολύ διαφορετικό πράγμα, γιατί είναι ένας κόσμος από σκατά. Η ζωντανή εργασία μπορεί να κερδίσει την αυτονομία και την ανεξαρτησία της μόνο μέσα από την άρνηση, τη ρήξη, την εξέγερση και την επανάσταση. Χωρίς αυτήν, η ανικανότητά της είναι βέβαιη⁶.

Η εμφύλια σύγκρουση στο αμερικανικό χρηματοπιστωτικό κεφάλαιο

Σε ένα άρθρο στο *Dynamo Press*, ο Luca Celada⁷ αναφέρεται στον Robert Reich⁸, χαρακτηρίζοντάς τον ως “προοδευτικό” επειδή ήταν πρώην υπουργός της κυβέρνησης Κλίντον. Ο Κλίντον, ως καλός Δημοκρατικός, εντατικοποίησε την χρηματιστικοποίηση (και την επακόλουθη καταστροφή του κράτους προνοίας) και εδραίωσε αβυσσαλέες ταξικές διαφορές, στρώνοντας τα γερά θεμέλια για την καταστροφή του 2008, την πηγή των σημερινών πολέμων⁹. Οι ενέργειες του Musk και του Thiel, επιχειρηματιών της Silicon Valley, και συμμάχων του Τραμπ, θεωρούνται συχνά ως απειλή ενός καινούριου μονοπωλίου· όμως, λίγο έχουμε σκεφτεί την χωρίς προηγούμενο συγκεντροποίηση ισχύος των επενδυτικών ταμείων που “κάνουν κουμάντο” για δεκαπέντε χρόνια, με την άμεση συνέργεια των Δημοκρατικών οι οποίοι δημιουργούν, από κοινού, τις συνθήκες για την επόμενη χρηματο-οικονομική καταστροφή.

Ίσως, όχι εντελώς τυχαία, η “είσοδος στην πολιτική” των μεγιστάνων της Silicon Valley, συνέπεσε με τις πρώτες ενδείξεις μιας πιο αυστηρής ρυθμιστικής πολιτικής από την διακυβέρνηση Μπάιντεν-Χάρρις, συμπεριλαμβανομένων των πρώτων πραγματικών αντιμονοπωλιακών αγωγών ενάντια σε γίγαντες όπως η Google, η Amazon και η Apple, που κατατέθηκαν από την Πρόεδρο της Ομοσπονδιακής Επιτροπής Εμπορίου (*FTC, Federal Trade Commission*) Lina Khan (της οποίας η διατριβή ήταν πάνω στο μονοπώλιο της Amazon) και του εξίσου δραστήριου Υφυπουργού Δικαιοσύνης Jonathan Kanter. Οπότε, δεν αποτελεί ίσως έκπληξη ότι μερικοί “βαρώνοι” της Silicon Valley χρηματοδοτούν τον υποψήφιο εκείνο που είναι πιο πιθανό να τους δώσει μια καινούρια λευκή επιταγή ή ακόμα και να βάλει κάποιους από αυτούς στο καινούριο υπουργικό συμβούλιο.

Η Καμάλα Χάρις είναι δεμένη χειροπόδαρα στις επιθυμίες των επενδυτικών ταμείων, καθώς οι κύριοι μέτοχοι σε όλες (πραγματικά όλες) τις επιχειρήσεις που αναφέρει ο Celada είναι ακριβώς τα ταμεία. Δεν είναι εύκολο να δούμε πώς θα μπορούσε η Χάρις να αντιμετωπίσει ποτέ το μονοπώλιό τους, με δεδομένο ότι η διάσωση των ΗΠΑ και του κόμματός της (“Δημοκρατικοί υπέρ της Γενοκτονίας”) εξαρτώνται από αυτό το μονοπώλιο. Η δικαιολόγηση της τυφλότητας ως προς την “προοδευτικότητα” βρίσκεται στον νεοφασισμό του Τραμπ. Αν εκλεγεί, θα πάμε από το τηγάνι στην

5 Στμ. Η όλη περιγραφή αποτυπώνει εξαιρετικά την συνθήκη για το προλεταριάτο σήμερα, το προλεταριάτο ως μια τάξη πλέον του κεφαλαίου, τη δεινή θέση, τον κατακερματισμό, αυτό που στην θεώρηση της κομμουνιστικοποίησης χαρακτηρίζεται και ως “διάλυση της εργατικής ταυτότητας”, που χαρακτήριζε το εργατικό κίνημα για το μεγαλύτερο μέρος του προηγούμενου αιώνα.

6 Στμ. Εδώ ο συγγραφέας φαίνεται να επιστρέφει στην προσδοκία της κατάκτησης της “αυτονομίας” του προλεταριάτου αντί για την αυτοκατάργησή του.

7 Στμ. Luca Celada, Ιταλός δημοσιογράφος με οικονομικές σπουδές στο Λος Άντζελες καθώς και σπουδές στην ιστορία του σινεμά. Για αρκετά χρόνια υπήρξε επίσης ανταποκριτής της ιταλικής δημόσιας ραδιοτηλεόρασης RAI. Ανταποκριτής σήμερα στο Λος Άντζελες της ιταλικής εφημερίδας *Il Manifesto* (παλιό όργανο του Κομμουνιστικού Κόμματος Ιταλίας).

8 Στμ. Robert Bernard Reich, Αμερικανός καθηγητής, συγγραφέας, νομικός και πολιτικός σχολιαστής. Εργάστηκε στις κυβερνήσεις του Τζέραρντ Φορντ και Τζίμμι Κάρτερ και διετέλεσε υπουργός Εργασίας στην κυβέρνηση του Μπιλ Κλίντον καθώς και μέλος της μεταβατικής συμβουλευτικής επιτροπής για την οικονομία του Μπάρακ Ομπάμα.

9 Luca Celada: “USA al bivio #12: lo scontro si fa più feroce”, [Οι ΗΠΑ στο σταυροδρόμι #12: η σύγκρουση γίνεται πιο άγρια], *Dinamo Press*, 18 Σεπτεμβρίου 2024. Διαδικτυακά [εδώ](#).

ίδια τη φωτιά· αλλά δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι ήδη με την εκλογή του Μπάιντεν, πέσαμε από το τηγάνι στη φωτιά του πολέμου και της γενοκτονίας. Είχαμε τη διαβεβαίωση ότι η ναζιστική βία ήταν μια παρένθεση αλλά οι Δημοκρατικοί μάς ξαναθύμισαν ότι η γενοκτονία είναι, στην πραγματικότητα, απλά ένα από τα πολλά εργαλεία με τα οποία ο καπιταλισμός λειτουργεί από τη γέννησή του. *Η αμερικάνικη δημοκρατία είναι θεμελιωμένη πάνω στη γενοκτονία και την σκλαβιά. Ο ρατσισμός, οι φυλετικοί διαχωρισμοί και το απαρτχάιντ είναι ανάμεσα στα δομικά της συστατικά.* Η συνέργεια με το Ισραήλ έχει βαθιές ρίζες στην ιστορία των “πιο πολιτικών” από τις δημοκρατίες, όπως το έχει θέσει η Χάνα Άρεντ.

Οι μικροί ιδιοκτήτες μονοπωλίων, όπως ο Musk, έχουν αναλάβει δράση επειδή τα μεγάλα μονοπώλια δεν θα τον αφήσουν να αναπνεύσει· ο ίδιος, όμως, και άλλοι σαν αυτόν, παραμένουν εντελώς υποταγμένοι στην λογική των μονοπωλίων. Στην πραγματικότητα, αυτό που βλέπουμε είναι μια **εσωτερική σύγκρουση εντός του αμερικανικού χρηματοπιστωτικού κεφαλαίου**: μικρά μονοπώλια θα ήθελαν να αντιπροσωπεύουν το “ζώδες πνεύμα” του καπιταλισμού, που η συμμαχία των Δημοκρατικών και των μεγάλων επενδυτικών ταμείων επιχειρεί, κατά την άποψή τους, να χαλιναγωγήσει. Ενώ μάχονται για τον φουτουριστικό τους φασισμό (και πάλι, τίποτα καινούριο, αν σκεφτεί κανείς τον ιστορικό φασισμό, στον οποίο ο φουτουρισμός της ταχύτητας, του πολέμου και των μηχανών εναρμονίζεται ομαλά με την αντι-προλεταριακή και αντι-μπολσεβίκικη βία¹⁰), τον μετανθρωπισμό και ένα ντελίριο ακόμα πιο ολιγαρχικό¹¹ και ρατσιστικό από αυτό της οικονομίας των ταμείων, αυτοί οι ιδιοκτήτες μικρών μονοπωλίων συμφωνούν στην πραγματικότητα με τα μεγάλα μονοπώλια σε ένα κρίσιμο ερώτημα: ατομική ιδιοκτησία, δηλαδή το άλφα και ωμέγα της στρατηγικής του κεφαλαίου. Αναδύονται, όμως, προβλήματα σχετικά με το μοίρασμα αυτής της τεράστιας πίτας. Για να καταλάβουμε τα όρια της προοδευτικής ανάλυσης, χρειάζεται να βυθιστούμε για λίγο στις εσωτερικές λειτουργίες της μονοπωλιακής χρηματιστικοποίησης από τα επενδυτικά ταμεία μετά το 2008.

Η κρίση των ενυπόθηκων δανείων υψηλού ρίσκου ήταν τομεακή, και η κερδοσκοπία συγκεντρωνόταν στην αγορά ακινήτων. Αντίθετα, σήμερα το χρηματοπιστωτικό κεφάλαιο διαπερνά τα πάντα. Από τον Ομπάμα στον Μπάιντεν, οι δημοκρατικές διοικήσεις έχουν επιτρέψει την διείσδυση των επενδυτικών ταμείων σε ολόκληρη την κοινωνία, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει σφαίρα της ζωής που να μην έχει χρηματιστικοποιηθεί.

Χρηματιστικοποίηση της αναπαραγωγής: υπάρχει μεγάλη συζήτηση στα κινήματά μας για την κεντρικότητα της αναπαραγωγής αλλά υστερεί αβυσσαλέα σε σχέση με τη δράση των επενδυτικών ταμείων, προϋπόθεση της οποίας ήταν η καταστροφή του κράτους πρόνοιας. Οι Δημοκρατικοί έχουν εγκαταλείψει όλες τις ασαφείς φιλοδοξίες για ένα καινούριο πρόγραμμα κράτους πρόνοιας, ποντάροντας τα πάντα στην ιδιωτικοποίηση όλων των κοινωνικών υπηρεσιών. Μάλιστα, το έχουν θεωρητικοποιήσει αυτό ανοιχτά: ο εκδημοκρατισμός της χρηματο-οικονομίας θα πρέπει να έχει σαν αποτέλεσμα την χρηματιστικοποίηση της μεσαίας τάξης¹². Τα fund, διευκολυνόμενα με κάθε τρόπο από τους Δημοκρατικούς, θα παρείχαν μια ασφαλή χρηματοπιστωτική επένδυση, έτσι ώστε οι Αμερικανοί, που αγοράζουν τα χρεόγραφα που παράγουν, να αναγκάζονται να ασφαλίσουν το

10 Στμ. Αρκεί να σκεφτούμε τον βασικό θεωρητικό του ιταλικού φασισμού και μείζωνα φουρουριστή, τον Μαρινέττι. Υπήρχε και τότε η αντεπαναστατική εκδοχή του φουτουρισμού. Η τωρινή μορφή της, με τον επιταχυντισμό, την ιδομορφία, το νεο-τεχνολογικό δόγμα της Τεχνητής Νοημοσύνης, τον μετανθρωπισμό κλπ., παρουσιάζει ανησυχητικές αναλογίες.

11 Στμ. Όπως εξηγούμε αλλού, η ολιγαρχία είναι η πολιτική μορφή του καπιταλισμού σήμερα αλλά και διαχρονικά, αφού η εδραίωση του σήμανε από την αρχή την εξαφάνιση της μοναρχίας, του απόλυτου ηγεμόνα, με την οποία είναι σήμερα, εξαιτίας της οργανικής αλληλοπλοκής των διαφόρων κέντρων του, ακόμα πιο ασύμβατος. Η εξουσία στον καπιταλισμό, ειδικά τον σύγχρονο, είναι πολυπολική και αλληλοπλεγμένη.

12 Στμ. Η έμφαση δική μας.

εισόδημα και τις υπηρεσίες που δεν παρέχει πλέον η εργασία (με άλλα λόγια, αυτοί που καταρχάς έχουν τα χρήματα για να έχουν πρόσβαση σε αυτά, δεδομένου ότι οι φτωχοί, οι γυναίκες που ζουν μόνες τους και η τεράστια πλειοψηφία των εργαζόμενων δεν μπορούν· σε μια πρόσφατη έρευνα το 44% των αμερικάνικων νοικοκυριών δεν μπορούν να διαχειριστούν μια έκτακτη δαπάνη \$1000 δολαρίων).

Η μεσαία τάξη για την Καμάλα Χάρις φτάνει μέχρι ένα εισόδημα \$400 εκατομμυρίων δολαρίων τον χρόνο. Αυτό είναι ένα σημαντικό νούμερο για την κατανόηση της κοινωνικής σύνθεσης που οι Δημοκρατικοί λαμβάνουν ως σημείο αναφοράς. Η εργασία και οι εργάτες έχουν εξαφανιστεί τελείως από τον ορίζοντά τους, όπως και η “αριστερά” εν γένει. Το θαύμα του πολλαπλασιασμού των άρθρων και των ψαριών, που επαναλήφθηκε από το χρηματοπιστωτικό κεφάλαιο και απέτυχε ήδη το 2008, προτείνεται εκ νέου τώρα ως μια λύση στο “κοινωνικό ζήτημα”. Για να το επαναλάβουμε, αυτή είναι μια διαδικασία χρηματιστικοποίησης του κράτους πρόνοιας, καθώς ο στόχος τώρα είναι ομόλογα και πολιτικές να αντικαταστήσουν υπηρεσίες που παρέχονται από το κράτος. Μπορεί κανείς να αναφέρει το ιταλικό παράδειγμα: αντιμέτωπος με την απόσυρση του κράτους από επενδύσεις στις περιοχές που έχουν πληγεί από την κλιματική κρίση, ο υπουργός Πολιτικής Άμυνας αναβίωσε την ιδέα της υποχρεωτικής ασφάλειας για πλημμύρα. Ο Ματέο Σαλβίνι παρενέβη για να πει ότι “το κράτος μπορεί να δώσει κατευθύνσεις, αλλά δεν ζούμε σε μια ηθική κατάσταση στην οποία το κράτος μπορεί να αναλάβει δράση για να επιβάλει, να απαγορεύσει ή να υποχρεώσει” και πρότεινε, αντίθετα, ένα καινούριο νόμο που να υποχρεώνει τους εργαζόμενους να επενδύουν μέρος της αποζημίωσής τους σε συνταξιοδοτικά ταμεία, για να πάρουν στο τέλος της επαγγελματικής τους καριέρας μια συμπληρωματική σύνταξη. Προφανώς, αυτό το είπε χωρίς να καταλαβαίνει την σχέση που έχει με τα επενδυτικά ταμεία των ΗΠΑ (είτε από αφέλεια είτε από απλή βλακεία) αφού στην πραγματικότητα το 70% θα κατέληγε να μετατραπεί σε δολάρια στις ΗΠΑ.

Η χρηματιστικοποίηση μετατρέπει τις επιχειρήσεις σε οικονομικούς παράγοντες. Αυτό επηρεάζει επίσης εταιρείες που παράγουν πραγματικά κέρδη¹³, απολύουν προσωπικό, και των οποίων τα τεράστια μερίσματα δεν επενδύονται αλλά διανέμονται ως επί το πλείστον στους μετόχους ή χρησιμοποιούνται για την αγορά των ίδιων των μετοχών τους, ώστε να αυξήσουν την αξία τους και την κεφαλαιοποίησή τους (η οποία, σε αυτό το σημείο, μικρή σχέση έχει με το τι πραγματικά παράγουν και πουλούν). Αυτό συμβαδίζει με την χρηματιστικοποίηση των τιμών: δεν είναι η αγορά (σχέσης προσφοράς και ζήτησης για τα προϊόντα) που καθορίζει τις τιμές αλλά τα στοιχεία που βάζουν οι επενδυτές (μέσω των παραγωγών) που δεν έχουν καμιά σχέση είτε με την παραγωγή είτε με το πραγματικό εμπόριο¹⁴. Οι τιμές καθορίζονται από φίρμες που έχουν χρηματιστικοποιηθεί και ελέγχουν τους τομείς της ενέργειας, των τροφίμων, των εμπορευματικών αγαθών, των φαρμακευτικών ειδών κλπ. από μια θέση απόλυτου μονοπωλίου ή ολιγοπωλίου (οι κύριοι μέτοχοι αυτών των εταιρειών είναι πάντα μεγάλα επενδυτικά fund). Ο πληθωρισμός που έχει ξεσπάσει πρόσφατα είναι το αποτέλεσμα κερδοσκοπίας με τις τιμές και με κανέναν τρόπο δεν εξαρτάται από δήθεν αυξημένους μισθούς ή κοινωνικές δαπάνες. Ο συνδυασμός αυτών των χρηματιστικοποιημένων εταιρειών που επενδύουν (σ)την “ζωή” (αν και ο όρος είναι αμφιλεγόμενος) έχει ως αποτέλεσμα πρώτα από όλα εκρηκτικές διαφορές στο εισόδημα και στον πλούτο, των οποίων οι εργάτες και ολόκληρος ο πληθυσμός, που δεν μπορεί να αγοράσει μετοχές, είναι τα βασικά θύματα.

13 Στμ. Τρόπον τινά της “πραγματικής” λεγόμενης οικονομίας.

14 Στμ. Όπως παρατηρήσαμε και σε σχέση με τις επιρροές από το ρεύμα της κομμουνιστικοποίησης, ο συγγραφέας είναι μάλλον κοντά σε μια πιο αριστεριστική προσέγγιση που εμμένει στην έννοια της “πραγματικής” οικονομίας και δεν χάνει την ευκαιρία να υπονοήσει ότι η χρηματιστικοποίηση είναι άμεσος υπονομευτής της.

Η αποτυχία της νεοφιλελεύθερης διακυβέρνησης και ο πόλεμος

Η επιβεβαίωση των μονοπωλίων κατοχυρώνει το τέλος της ιδεολογίας του νεοφιλελευθερισμού και της αγοράς και, συνεπώς, αξίζει μερικές παρατηρήσεις. Μιλάμε για ιδεολογία σε σχέση με τον ανταγωνισμό, γιατί η διαδικασία της καθετοποίησης της οικονομίας έχει συνεχιστεί αδιάταρακτα τουλάχιστον από τα τέλη του 19ου αιώνα. Πραγματικά, εξεράγη ακριβώς στη διάρκεια του νεοφιλελευθερισμού. Τα επενδυτικά ταμεία, όπως σημειώσαμε και προηγουμένως, έχουν γίνει σήμερα πολύ ουσιώδη στην κεντρικότητα της αμερικανικής ισχύος, περισσότερο από οποιονδήποτε άλλο θεσμό. Την ίδια στιγμή, αυτά τα ταμεία χρειάζονται τις δημοσιονομικές πολιτικές της κυβέρνησης (μη φορολόγηση του χρηματοπιστωτικής δραστηριότητας, και, αντίθετα, φορολόγηση της εργασίας), τα διατάγματα και τις παραχωρήσεις της, που τους δόθηκαν γενναιόδωρα από τον Ομπάμα (έναν μαύρο πρόεδρο αλλά σε πλήρη συνέχεια με τον λευκό που προηγήθηκε και τον λευκό που τον διαδέχτηκε) και, ακόμα πιο αποφασιστικά, από τον Μπάιντεν. Εδώ ανακύπτει ένα θεωρητικό και πολιτικό πρόβλημα: η χρηματο-οικονομία, που θα έπρεπε να αντιπροσωπεύει την πιο αφηρημένη μορφή αξίας και την τέλεια εκπληρωμένη κοσμοπολίτικη μορφή καπιταλισμού, είναι, στη Δύση, υπό τις εντολές και τη διαχείριση οργανισμών που φέρουν τη σημαία των ΗΠΑ. Αμερικανικά επενδυτικά ταμεία ενεργούν, ενορχηστρωμένα με τις κυβερνήσεις των ΗΠΑ, επιδιώκοντας την εξυπηρέτηση των συμφερόντων τους σε βάρος του υπόλοιπου κόσμου¹⁵. Τα συναλλαγματικά νομίσματα είναι στην ίδια κατάσταση. Δεν υπάρχει κάτι τέτοιο όπως ένα υπερ-εθνικό νόμισμα· το νόμισμα είναι πάντα εθνικό γιατί είναι στενά προσδεμένο, ειδικά το δολάριο, στις πολιτικές που αποφασίζονται από το κράτος που το εκδίδει. Μπορεί να ειπωθεί ότι το νόμισμα και ο χρηματοπιστωτικός τομέας αντιπροσωπεύουν ταυτόχρονα την τάση κίνησης έξω από τα εδαφικά όρια των κρατών και την αδυναμία να συμβεί αυτό¹⁶. Η σχέση ανάμεσα στις ΗΠΑ και τα επενδυτικά ταμεία οργανώνει μια παγκόσμια δράση που ευνοεί λίγους Αμερικάνους και τις ολιγαρχίες τους.

Η δεύτερη παρατήρηση αφορά την ανάγνωση του νεοφιλελευθερισμού, που πολλοί εξακολουθούν να πιστεύουν ότι είναι σε ισχύ ενώ, στην πραγματικότητα, είναι νεκρός: σκοτωμένος από φασισμούς, πολέμους και γενοκτονία. Το ίδιο τέλος έπληξε τον λαμπρό προκάτοχό του, τον φιλελευθερισμό, που υποτιθόταν ότι θα απέφευγε τα “μικροπροβλήματα” που προκάλεσε (δύο Παγκόσμιους Πολέμους και τον Ναζισμό) προβλήματα που, αντίθετα, κατέληξε αναγκαστικά να αναπαράγει. Μεγάλο μέρος της ανάλυσης αυτής οφείλεται στην θεώρηση του Μισέλ Φουκώ για τη βιοπολιτική, η οποία άσκησε μια λυπηρή επίδραση στην κριτική σκέψη. Ο Φουκώ διαβάζει τον φιλελευθερισμό ως μια θεωρία της επιχείρησης και της υποκειμενοποίησής της, μια διαδικασία με την οποία γινόμαστε “επιχειρηματίες του εαυτού μας”. Δεν αναφέρει ποτέ, έστω εν παρόδω, την πίστωση, το νόμισμα και τα χρηματοπιστωτικά εργαλεία πάνω στα οποία έχει χτιστεί η καπιταλιστική στρατηγική από τα τέλη της δεκαετίας του 1960¹⁷. Το κύριο εργαλείο της αντεπανάστασης είναι η “υπερχρέωση του κράτους, των νοικοκυριών, των επιχειρήσεων”, όπως θα έλεγε ο Paul Sweezy, και όχι η παραγωγή. Η επιχείρηση είναι μια *ordoliberal*¹⁸ ιδεολογία και ιδέα που ανήκει στη βιομηχανική Δύση, τη δεκαετία του 1930 και τη μεταπολεμική περίοδο – έναν κόσμο που εί-

15 Στμ. Ναι, αλλά ποιους εξυπηρετεί τελικά ο κοσμοπολιτισμός του κεφαλαίου; Σίγουρα όχι “ολόκληρο” τον κόσμο! Άρα εδώ πρέπει να εννοήσουμε εις βάρος των άλλων “εθνικών” καπιταλισμών.

16 Στμ. Έκφραση, με άλλα λόγια, μιας διαλεκτικής αντίφασης του κεφαλαίου.

17 Στμ. Συμπίπτει εδώ ο συγγραφέας με την “περιοδολόγηση” της κομμουνιστικοποίησης σε σχέση με την “αναδιάρθρωση”.

18 Στμ. *Ordoliberalism* (φιλελευθερισμός της τάξης) είναι η γερμανική εκδοχή του οικονομικού φιλελευθερισμού που δίνει έμφαση στην ανάγκη η κυβέρνηση να διασφαλίζει ότι η ελεύθερη αγορά παράγει αποτελέσματα κοντά στις θεωρητικές της δυνατότητες χωρίς να υποστηρίζει, όμως, ένα κράτος πρόνοιας ή να εναντιώνεται σε αυτό. Ο φιλελευθερισμός της τάξης έγινε το θεμέλιο για τη δημιουργία της μεταπολεμικής γερμανικής οικονομίας της κοινωνικής αγοράς, με τον ισχυρό ρόλο του κράτους σε σχέση με την αγορά που διαφέρει σε πολλές αποψεις από τις ιδέες που συνδέονται με τον λεγόμενο νεοφιλελευθερισμό.

ναι τελεσίδικα νεκρός. Ο “φιλελευθερισμός της τάξης” βλέπει την οικονομία ως μια κατάσταση που επιφέρει τον θάνατο του πολιτικά “κυρίαρχου”, όπως, για παράδειγμα, όταν η χρηματο-οικονομία φέρνει την άνθιση για τα μεγάλα μονοπώλια (τον οικονομικό κυρίαρχο). Αλλά στο πλαίσιο του καπιταλισμού, ο οικονομικά κυρίαρχος χρειάζεται τον πολιτικά “κυρίαρχο” (το κράτος) για να συγκροτηθεί. Η κεφαλή του κυρίαρχου δεν έχει αποκοπεί από την οικονομία, απλά έχει διπλασιαστεί, καθιστώντας την συγκεντροποίηση της ισχύος του κεφαλαίου και του κράτους μια τεράστια επιτυχημένη στρατηγική.

Ο Φουκώ έχει, πολύ απλά, παρερμηνεύσει [*confuso*] μια εποχή, όπως έχουν κάνει και οι μαθητές του που αναπαρήγαγαν τα ατοπήματα του δασκάλου τους, πχ. οι Dardot και Laval, περισσότερο από όλους. Η αγορά δεν λειτούργησε ποτέ όπως πίστευε ο Φουκώ και οι *ordoliberal*s, δηλαδή στη βάση του ανταγωνισμού. Αντίθετα, η αλήθειά της αντιπροσωπεύεται από την λειτουργία του χρηματοπιστωτισμού, που καθορίζει τις τιμές από ένα κερδοσκοπικό μονοπώλιο το οποίο δεν έχει καμιά σχέση με την προσφορά και ζήτηση των πραγματικών αγαθών¹⁹ (πρόσφατα, η τιμή της ενέργειας έχει δεκαπλασιαστεί χωρίς αυτό να έχει οποιαδήποτε σχέση με την πραγματική της διαθεσιμότητα· το ίδιο αληθεύει για τα δημητριακά κλπ.). Η υποκειμενοποίηση δεν αντιπροσωπεύεται από τον επιχειρηματία αλλά από τον πλασματικό μετασχηματισμό των ατόμων (όχι όλων, όπως είπαμε) σε παράγοντες της οικονομίας. Για την χρηματο-οικονομία, ο “πληθυσμός” και ο κόσμος απαρτίζονται από πιστωτές, οφειλέτες και επενδυτές σε χρεόγραφα, μετοχές και ομόλογα. Η χρηματιστικοποίηση της μεσαίας τάξης, που επιδιώκεται από την συμφωνία μεταξύ των Δημοκρατικών και των επενδυτικών ταμείων, είναι η τελευταία χείμερα που προόριστα να εξαϋλωθεί στην επόμενη κατάρρευση.

Ο αναπόφευκτος πόλεμος των ΗΠΑ

Σήμερα, η διαδικασία, την οποία δεν είχαν ποτέ δει, ούτε καν φευγαλέα, οι θεωρητικοί της βιοπολιτικής, έχει φτάσει το ζενίθ της. Η ανάπτυξη στη Δύση είναι σχεδόν αποκλειστικά χρηματοπιστωτική (ενώ είναι πραγματική στον παγκόσμιο Νότο). Η παραγωγή της (χρήματα που παράγουν χρήματα, όπως η “αχλαδιά που παράγει αχλάδια”, που είπε ο Μαρξ) είναι αποκύημα της φαντασίας, μια κατασκευή από άχρηστο χαρτί που παράγει, όμως, πραγματικές συνέπειες. Τα επενδυτικά ταμεία αυξάνουν τις τιμές των χρεογράφων των εταιρειών των οποίων κατέχουν μετοχές ώστε να συλλέγουν μερίσματα για διανομή στους συνδρομητές. Αυτό δεν είναι καινούριος πλούτος αλλά μόνο η ιδιοποίηση, άρπαγμα και κλοπή αξίας που υπάρχει ήδη, και απλά μεταφέρεται από τον υπόλοιπο κόσμο στις ΗΠΑ - από ταξική σκοπιά θα μπορούσε κανείς να πει από την εργασία στο κερδοσκοπικό κεφάλαιο. Αν αυτή η “κλοπή” πλούτου, που παράγεται στον υπόλοιπο κόσμο, σταματούσε, όλο το σύστημα θα κατέρρεε.

Το πραγματικό όνομα αυτής της διαδικασίας είναι “πρόσοδος”. Το κύκλωμά της είναι εγγυημένο και διασφαλίζεται από την δολαριοποίηση, κάτι που είναι ο λόγος για τον οποίο οι ΗΠΑ δεν μπορούν ποτέ να δεχτούν πραγματικά έναν πολυπολιτικό κόσμο. Αναγκάζονται αναπόφευκτα στη μονομέρεια, υποχρεωμένες να ληστεύουν τους συμμάχους τους, γιατί ο παγκόσμιος Νότος δεν είναι πλέον διατεθειμένος να λειτουργεί ως αποικία (έναν ρόλο που έχουν αναλάβει πλήρως η Ευρώπη, η Ιαπωνία και η Αυστραλία). Οι ολιγαρχίες που κυβερνούν τον κόσμο είναι ο καρπός της χρηματιστικοποίησης και λειτουργούν ακριβώς όπως η αριστοκρατία του παλιού καθεστώτος²⁰. Συνεπώς,

19 Στμ. Ποια είναι τα “πραγματικά” αγαθά;

20 Στμ. Παλιό καθεστώς, *ancien régime*. Το πολιτικό και κοινωνικό σύστημα του Βασιλείου της Γαλλίας που ανέτρεψε η Γαλλική Επανάσταση μέσω της κατάργησης το 1790 του φεουδαρχικού συστήματος της τάξης των Γάλλων ευγενών, και το 1792 με την εκτέλεση του βασιλιά και την ανακήρυξη της δημοκρατίας. Η έκφραση “*Ancien régime*” είναι σήμερα μια διαδομένη μεταφορά για “ένα σύστημα ή κατάσταση πραγμάτων που δεν κυριαρχεί πλέον”.

σήμερα χρειαζόμαστε μια καινούρια νύχτα της 4ης Αυγούστου του 1789²¹, στη διάρκεια της οποίας καταργήθηκαν τα προνόμια της φεουδαρχικής αριστοκρατίας.

Οι Ηνωμένες Πολιτείες βρίσκονται σε ένα αδιέξοδο: είναι αναγκασμένες να ανεβάσουν τα επιτόκια για να προσελκύσουν κεφάλαιο από ολόκληρο τον κόσμο, διαφορετικά το χρηματοπιστωτικό σύστημα καταρρέει· αλλά η ίδια αύξηση των επιτοκίων στραγγαλίζει την αμερικανική οικονομία. Όταν τα μειώνουν, όπως έχουν κάνει τώρα για προεκλογικούς λόγους (στη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου, στην πραγματικότητα, οι Δημοκρατικοί κατηγορήθηκαν ότι πνίγουν την οικονομία), μόνο κερδοσκόποι (πρώτα και κύρια, τα επενδυτικά ταμεία) που ποντάρουν στην δική τους εξέλιξη, επωφελούνται. Όπως ακριβώς η τεράστια ρευστότητα που διατέθηκε στην οικονομία από τις κεντρικές τράπεζες δεν διαχύθηκε ποτέ στην πραγματική παραγωγή, καθώς σταμάτησε στον χρηματοπιστωτικό τομέα, ούτε αυτή η μείωση επιτοκίων δεν θα έχει καμιά επίδραση στην πραγματική οικονομία· το μόνο που θα κάνει θα είναι να ενεργοποιήσει την κερδοσκοπία εντός της. Οι ΗΠΑ είναι ανίκανες να βγουν από αυτόν τον φαύλο κύκλο της προσόδου, οπότε ο πόλεμος είναι η μοναδική λύση. Ήδη από το 2008, ήταν καθαρό ότι **η αμερικανική οικονομία βασιζόταν στην παραγωγή και διανομή χρηματοπιστωτικής προσόδου**. Εξ ου και η προθυμία επιδίωξης και επέκτασης του πολέμου, της συνέχισης της χρηματοδότησης και της νομιμοποίησης της γενοκτονίας, της εισαγωγής καινούριων φασισμών στην εξουσία παντού. Το κοντινό μέλλον θα απαιτήσει μεγαλύτερες δόσεις από όλα αυτά, όπως επιβεβαιώνεται από ένα κείμενο που βγήκε στην επιφάνεια στο αμερικανικό Κογκρέσο τον Ιούλιο που πέρασε, με τίτλο *Επιτροπή για την Στρατηγική Εθνικής Άμυνας [Commission on the National Defense Strategy]*, που διατυπώνει την άποψη ότι *οι ΗΠΑ θα πρέπει να προετοιμαστούν για τον “μεγάλο πόλεμο” ενάντια στον Παγκόσμιο Νότο, στο κέντρο του οποίου είναι η Ρωσία και η Κίνα. Στα χρόνια που έρχονται, κάθε τομέας της κοινωνίας θα πρέπει να κινητοποιηθεί, με βάση το μοντέλο του τι έγινε πριν και κατά τη διάρκεια του Δεύτερου Παγκοσμίου Πολέμου, με στόχο την καταστροφή της απειλής στη ρίζα της, “απειλή που είναι η πιο σοβαρή και η πιο προκλητική που έχει αντιμετωπίσει το έθνος από το 1945”²².*

Ο πρώτος στόχος, όμως, είναι ο μετασχηματισμός της βιομηχανικής της βάσης (που δεν υπάρχει πια), σε μια πολεμική βιομηχανία:

Η Επιτροπή βρίσκει ότι η αμυντική βιομηχανική βάση των ΗΠΑ (defense industrial base, DIB) αδυνατεί να εκπληρώσει τις ανάγκες σε εξοπλισμό, τεχνολογία και πολεμοφόδια των Ηνωμένων Πολιτειών και των συμμάχων και συνεργατών τους. Μια παρατεταμένη σύγκρουση, ιδιαίτερα σε πολλαπλά θέατρα, θα απαιτούσε πολύ μεγαλύτερη ικανότητα παραγωγής, συντήρησης και αναπλήρωσης όπλων και πολεμοφοδίων. Η αντιμετώπιση των ελλείψεων θα απαιτήσει αυξημένες επενδύσεις, επιπλέον ικανότητα κατασκευής και σχεδιασμού, συμμετοχή και συμπαραγωγή με τους συμμάχους και επιπρόσθετη ευελιξία σε συστήματα εξαγορών. Απαιτεί συνεργασία με μια βιομηχανική βάση που συμπεριλαμβάνει όχι απλά μεγάλους, παραδοσιακά αμυντικούς, κατασκευαστές αλλά και καινούριες προσθήκες και μια ευρεία διάταξη εταιρειών που εμπλέκονται στην παραγωγή διαφόρων βαθμίδων, την κυβερνοασφάλεια και την ενεργοποίηση υπηρεσιών²³.

21 Στμ. *Νύχτα της 4ης Αυγούστου*: η ιστορική νύχτα στην οποία η γαλλική Εθνοσυνέλευση ψήφισε ενθουσιωδώς την πρόταση του υποκόμητα ντε Νεϊγύ (*Noailles*) με την οποία καταργούνταν τα περισσότερα των φεουδαλικών δικαιωμάτων της αριστοκρατικής τάξης με τη λιτή φράση: “*Η εθνική Συνέλευση καταργεί πλήρως το φεουδαρχικό καθεστώς*”.

22 *Commission on the National Defense Strategy*, 2. Διαδικτυακά [εδώ](#).

23 *Commission on the National Defense Strategy*, 4.

Το κράτος και οι διοικήσεις του πρέπει να συντονιστούν στην κατεύθυνση αυτού που οι συγγραφείς αποκαλούν “ολοκληρωμένη αποτροπή”²⁴. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην επανεκπαίδευση του προσωπικού για μια πολεμική βιομηχανία· αυτό, ενώ το προσωπικό αυτό έχει αποδιάρθρωθεί από την χρηματιστικοποίηση και την επακόλουθη διάλυση της βιομηχανίας. Τα διάφορα κρατικά υπουργεία πρέπει να συντονιστούν στην προετοιμασία του πολέμου, συμπεριλαμβανομένων του Υπουργείου Εξωτερικών και του Οργανισμού των ΗΠΑ για την Διεθνή Ανάπτυξη (*US Agency for International Development, USAID*), των οικονομικών υπουργείων (συμπεριλαμβανομένων του Υπουργείου Οικονομικών και της Ένωσης Μικρών Επιχειρήσεων), και όσων υποστηρίζουν την ανάπτυξη ενός σημαντικού κομματιού της δυνατότερου και καλλίτερα προετοιμασμένου εργατικού δυναμικού των ΗΠΑ, όπως τα Υπουργεία Εργασίας και Εκπαίδευσης. Όπως συνέβαινε στην εποχή του Ψυχρού Πολέμου, αυτά τα υπουργεία και οργανισμοί πρέπει να εστιάσουν στρατηγικά στον ανταγωνισμό, τώρα ιδιαίτερα με την Κίνα.

Σε συμφωνία με τις επιταγές της προσόδου και της ολιγαρχίας, οι μεγάλες επενδύσεις πρέπει να είναι ιδιωτικές ώστε να πλημμυρίσουν τα μονοπώλια με δισεκατομμύρια δολάρια. Γίνεται ξεκάθαρα λόγος για ένα “δικομματικό κάλεσμα στα όπλα” από Δημοκρατικούς και Ρεπουμπλικάνους που πρέπει να εκπαιδεύσουν ένα κοινό με άγνοια του θανάσιμου κινδύνου στον οποίο βρίσκεται και να το προετοιμάσουν να σηκώσει το κόστος ενός παγκόσμιου πολέμου (γίνεται αναφορά στο τεράστιο ποσοστό του ΑΕΠ που επενδύθηκε σε όπλα στη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου):

Ο αμερικανικός λαός σε μεγάλο βαθμό δεν έχει επίγνωση των κινδύνων που αντιμετωπίζουν οι Ηνωμένες Πολιτείες ή του κόστους (οικονομικού και όχι μόνο) που απαιτείται για να προετοιμαστούν επαρκώς. Δεν αναγνωρίζουν την δύναμη της Κίνας και των συνεργασιών της ή τις επιπτώσεις για την καθημερινή ζωή αν ξεσπάσει μια σύγκρουση. Δεν περιμένουν ότι θα υπάρχουν διακοπές στο ρεύμα, το νερό ή ότι δεν θα έχουν πρόσβαση σε όλα τα αγαθά από τα οποία εξαρτώνται. Δεν έχουν εσωτερικοποιήσει το κόστος από την απώλεια της θέσης των ΗΠΑ ως παγκόσμιας υπερδύναμης. Ένα δικομματικό “κάλεσμα στα όπλα” είναι επειγόντως αναγκαίο για να μπορέσουν οι ΗΠΑ να κάνουν τις μεγάλες αλλαγές και τις σημαντικές επενδύσεις τώρα, αντί να περιμένουν για το επόμενο Περλ Χάρμπορ ή την επόμενη 11η Σεπτεμβρίου. Η υποστήριξη και η αποφασιστικότητα του αμερικανικού λαού είναι εντελώς απαραίτητα²⁵.

Όπως θα έλεγε ο Ernst Jünger, ετοιμάζονται για “καθολική κινητοποίηση”. Έχουν, όμως, ένα μικρό πρόβλημα, επειδή η οικονομία και ο πλούτος που έχουν επιβάλει είναι για τους λίγους, ενώ οι πολλοί έχουν φτωχοποιηθεί, περιθωριοποιηθεί, ζουν στην επισφάλεια και στη συνέχεια κατηγορούνται λες και είναι αυτοί που πρέπει να θεωρηθούν υπεύθυνοι για την κατάστασή τους. Τώρα φαίνεται ότι έχουν ανάγκη τους πολλούς, ότι ένα “δυνατό και προετοιμασμένο” εργατικό δυναμικό είναι απαραίτητο για να υπερασπιστεί το έθνος και το εθνικό πνεύμα – την οικονομία και την ιδιοκτησία των λίγων. Με μια χώρα πιο διαιρεμένη από ποτέ άλλοτε, δεν μπορούμε παρά να ευχηθούμε στις ολιγαρχίες την καλλίτερη δυνατή τύχη για την προαγωγή της καθολικής κινητοποίησης στον πόλεμο που θέλουν να εξαπολύσουν ενάντια στα τρία τέταρτα της ανθρωπότητας· πόλεμο τον οποίο θα χάσουν σίγουρα, όπως τον χάνουν τώρα στη Μέση Ανατολή και την Ανατολική Ευρώπη. Είναι ζήτημα χρόνου μόνο.

Πρωτοδημοσιεύτηκε στο *Derive Approdi*, την 1η Οκτωβρίου 2024.

Εικόνες: *Maen Hammad*

²⁴ *Commission on the National Defense Strategy*, 3.

²⁵ *Commission on the National Defense Strategy*.